

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 26PP/34/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723010983
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., Ing. Lucia Vážan Valocká
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723010983.1

Uznesenie

Samosudca Okresného súdu Martin JUDr. Ing. Lucia Vážan Valocká, na verejnom zasadnutí dňa 16.10.2023 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany, takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s použitím § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona sa zamietá návrh odsúdeného D. C., F.. XX.XX.XXXX R. E., Q. T. R., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany, na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 16T/20/2022 zo dňa 06.06.2023.

odôvodnenie:

Odsúdený dňa 12.09.2023 prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne podal návrh na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý odôvodnil tak, že trest odňatia slobody, ktorý v súčasnosti vykonáva je najdlhším trestom, ktorý v jeho živote vykonával a je presvedčený, že si plne splnil svoju výchovnú funkciu. Trestnú činnosť, ktorú doposiaľ páchal, páchal prevažne z mladíckej ľahkovážnosti. Teraz, keď je vo výkone trestu odňatia slobody už skoro tri roky si uvedomil, o čo všetko prichádza a že nechce viac žiť takýmto životom, uvedomil si škodlivosť svojho protiprávneho konania, ktorého sa dopúšťal, a prejavil úprimnú ľútosť nad týmto svojím konaním. Počas výkonu trestu odňatia slobody sa mu narodilo dieťa, ktoré ešte naživo nevidel, ako otec chce pristúpiť zodpovedne ku svojim rodičovským povinnostiam a začať sa starať o svoje dieťa po fyzickej alebo finančnej stránke. Chce začať pracovať, či už na Slovensku v jeho poslednom zamestnaní alebo ak sa mu nepodarí zamestnať sa na Slovensku, pôjde za bratom do Rakúska, ktorý tam pracuje a žije so svojou rodinou. Od 6 rokov veku vyrastal vo Veľkej Británii, anglický jazyk ovláda slovom aj písmom, má preto veľký predpoklad zamestnať sa aj v zahraničí. Chce sa zamestnať aj z dôvodu, aby mohol čo najskôr začať splácať škody, ktoré spôsobil páchaním jeho trestnej činnosti. Ďalej uviedol, že jeho správanie v ústave na výkon trestu odňatia slobody je disciplinované, je úctivý k príslušníkom ZVJS, nebol disciplinárne potrestaný a v najbližších dňoch by mu mala byť udelená disciplinárna odmena. Počas výkonu trestu odňatia slobody v ústave Dubnica nad Váhom bol zaradený aj do pracovnej činnosti.

Dňa 27.09.2023 bolo súdu k žiadosti odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody doručené hodnotenie riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany na odsúdeného, v ktorom sa konštatuje, že odsúdený bol dňa 30.01.2021 zo slobody predvedený do výkonu väzby do ústavu v Žiline, kde bolo jeho správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni, v súlade s ústavným poriadkom, disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol. Dňa 07.07.2021 bol premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do ústavu Dubnica nad Váhom, kde jeho správanie a vystupovanie nebolo vždy na požadovanej úrovni, je evidovaný jeden negatívny poznatok ohľadom nezachovávanie slušného správania a vystupovania voči príslušníkovi. Po pracovnej stránke bol zaradený na pracovisku s dohľadom v ústave, kde sa snažil svoje povinnosti plniť na požadovanej úrovni, disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol. Dňa 01.02.2022 bol na základe vlastnej žiadosti premiestnený do ústavu Sučany, kde adaptácia na podmienky výkonu trestu odňatia

slobody prebiehala s menšími nedostatkami, jeho správanie a vystupovanie aj prístup k povinnostiam majú kolísavú tendenciu, bol pedagógom upozornený na zachovávanie slušného správania sa ako aj na dodržiavanie ustojenosti, ako odsúdený určený do služby oddielu z radov odsúdených sa snaží ku svojim povinnostiam pristupovať zodpovedne, ale niekedy musí byť usmernený referentom režimu k lepšiemu výkonu služby. O zverené výstrojné súčiastky sa stará na požadovanej úrovni a doposiaľ nespôsobil škodu na majetku štátu v správe ústavu. Interakčné vzťahy s inými odsúdenými nadväzuje pomerne nenútené, v záťažových situáciách však nemožno vylúčiť aj impulzívnejšiu reakciu. Do aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti na oddiele sa zapája, baví ho najmä futbal, v rámci skupinových foriem práce sa zúčastňuje na organizačných a interakčných komunitných stretnutiach, voľný čas trávi hlavne čítaním literatúry, sledovaním televízie, športovaním a hraním spoločenských hier, na oddiele bol aktívnym členom stolnotenového záujmového krúžku. Odsúdený nie je po pracovnej stránke zaradený z organizačných dôvodov, avšak na oddiele sa podieľa na činnostiach pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného, ktoré súvisia s úpravou a udržiavaním čistoty v ubytovacích a vonkajších priestoroch ústavu a taktiež sa aktívne podieľa pri organizovaní výmeny odevných zvrškov odsúdených. Odsúdený je slobodný, bezdetný, pochádza z úplnej rodiny s výskytom kriminálnej záťaže, má dvoch súrodencov, od svojich ôsmich rokov žil s matkou a súrodencami v Anglicku, kam chodil aj do školy a ukončil tam povinnú školskú dochádzku, stredoškolské vzdelanie nemá ukončené. Naposledy pred výkonom trestu pracoval v automobilovom priemysle. V rámci vzťahov s vonkajším prostredím udržiava kontakt počas výkonu trestu najmä s rodičmi a bratom formou pravidelnej korešpondencie, telefonovaním a videonávštevami, kontaktné návštevy máva nepravidelne, vzťahy s primárnou rodinou hodnotí kladne. Po prípadnom prepustení by chcel bývať na Slovensku u svojho otca. Celkovo počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody nebol disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný. Odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody plní stanovené ciele programu zaobchádzania, v časti Edukácia a Zaradovanie do práce ich však plní len čiastočne. V súlade s RMS č. 16/2015 o zaobchádzaní s obvinenými a odsúdenými bola diagnostickým nástrojom hodnotenia rizika recidívy určeným generálnym riaditeľom zboru stanovená resocializačná prognóza ako menej priaznivá - stredné riziko recidívy. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam riaditeľ konštatoval, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody čiastočne preukázal splnenie podmienok na podmienené prepustenie a odporúča sa na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s dohľadom.

Zo skráteného výpisu klienta, ktorý je prílohou uvedeného hodnotenia súd zistil, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 16T/20/2022 zo dňa 06.06.2023 vo výmere 4 roky so zaradením na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Odsúdenému bola do výkonu tohto trestu odňatia slobody započítaná doba strávená vo väzbe od 27.01.2021 do 08.06.2021 vo veci Okresného súdu Martin sp.zn. 3T/26/2021 a už vykonaný trest uložený tým istým rozsudkom od 08.06.2021 do 06.06.2023, keďže výrok o treste uvedeného rozsudku bol zrušený práve rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 16T/20/2022, ktorého trest aktuálne odsúdený vykonáva.

Súd vykonal na verejnom zasadnutí dokazovanie výsluchom odsúdeného, vyjadrením zástupcu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany a listinnými dôkazmi.

Odsúdený počas svojho výsluchu uviedol, že trestné činy, ktoré páchal, páchal preto, že bol mladý a hlúpy, už sa to opakovať nebude. Má malého syna, ktorého ešte nevidel, chce byť súčasťou jeho života. Lútuje trestné činy, ktoré spáchal. Na otázky prokurátorky uviedol, že nevie uviesť, koľko má záznamov v registri trestov, asi 9 alebo 10, bol už v minulosti vo výkone trestu a to jedenkrát, mimo Slovenskej republiky, konkrétne v Čechách, v Anglicku bol podmienenčne prepustený s náramkom, to ale nie je väzba, je to niečo ako nápravno-výchovné zariadenie pre mladistvých, mal vtedy 15 rokov a bol tam 7 mesiacov. Na otázky obhajkyne odsúdený uviedol, že v prípade podmieneného prepustenia má plán, že buď by išiel za bratom do Rakúska, kde by sa mohol zamestnať alebo by išiel do Čiech za mamou, kde by sa tiež mohol zamestnať, má viac možností, kde by sa mohol zamestnať, bezprostredne po výkone trestu na Slovensku by to mohlo byť v Donghee alebo na píle v Záturčí, brat povedal, že hneď vo štvrtok by mohol nastúpiť do práce do toho Donghee, už tam pracoval pred výkonom trestu, mohol by tam nastúpiť znova, v Českej republike jeho mama pracuje ako správkyňa viacerých ubytovní (štyroch), má teda možnosť zamestnať viacerých chlapov. Z rodiny je trestaný len on. Na ďalšie otázky odsúdený uviedol, že syn, ktorého spomínal, žije v Čechách, je to blízko toho, kde žije aj jeho mama, má takú predstavu, že aj s mamou maloletého syna by prišli potom za ním podľa toho, kde by sa usadil.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody sa k osobe odsúdeného a jeho návrhu vyjadril tak, že trvá na písomne podanom hodnotení, od jeho podania došlo len k jednej zmene a to k udeleniu disciplinárnej odmeny v súvislosti s činnosťami pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného. Zotrval na závere, že odsúdený spĺňa formálne podmienky na podmiennečné prepustenie a odporúča sa na podmiennečné prepustenie s dohľadom.

Prokurátorka v konečnom návrhu navrhla zamietnuť návrh odsúdeného, nakoľko má za to, že nie je splnená jedna zo základných zákonných podmienok a to, že možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. V tejto súvislosti poukázala na odpis registra trestov, kde má odsúdený 23 záznamov, pričom na jeho prevýchovu bolo už pôsobené aj nepodmiennečným trestom odňatia slobody, ktorý nevedol k jeho náprave.

Obhajkyňa v konečnom návrhu uviedla, že uvedomujúc si, akej trestnej činnosti sa odsúdený dopustil, apelujú na súd, aby dal odsúdenému poslednú šancu viesť riadny život po podmiennečnom prepustení. Poukázala na to, že väčšinu trestných činov spáchal odsúdený ešte ako mladistvý a ako aj sám uviedol, išlo o určitú mladícku nerozvážnosť. Tento výkon trestu odňatia slobody je najdlhší, aký vykonával, pričom u odsúdeného došlo k určitej mentálnej vyzretosti, kedy si uvedomil, akej trestnej činnosti sa dopúšťal, preto navrhla odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody a určiť mu skúšobnú dobu, prípadne aj iné obmedzenia alebo povinnosti, ktoré súd bude považovať za potrebné.

Z odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva, že odsúdený má celkom 23 záznamov prevažne za majetkovú trestnú činnosť, aj za trestnú činnosť proti poriadku vo verejných veciach ale aj za trestnú činnosť násilného charakteru ako. Prvých 18 záznamov evidovaných v registri trestov predstavujú odsúdenia cudzozemskými orgánmi, konkrétne záznamy od 1 do 12 predstavujú odsúdenia orgánmi Veľkej Británie za trestné činy spáchané v rokoch 2013 až 2015 (dopustil sa celkom 16 trestných činov), za ktoré mu boli uložené tresty rôzneho druhu, vrátane trestu odňatia slobody (aj nepodmiennečne), a záznamy od 13 do 18 predstavujú odsúdenia súdmi Českej republiky, za rôzne trestné činy, najmä majetkové ale aj proti poriadku vo verejných veciach spáchané v rokoch 2016 až 2019, za čo mu boli uložené opakovane podmiennečné ako aj nepodmiennečné tresty odňatia slobody (nepodmiennečný trest odňatia slobody uložený Okresným súdom Plzeň - mesto pod sp.zn. 5T/130/2016 vo výmere 1 rok a 4 mesiace vykonal 08.12.2018 (záznam 15), nepodmiennečný trest odňatia slobody uložený Okresným súdom Plzeň - mesto pod sp.zn. 5T/130/2016 vo výmere 10 mesiacov vykonal 10.08.2017 (záznam 16), nepodmiennečný trest odňatia slobody uložený Okresným súdom Cheb pod sp.zn. 4T/5/2018 vo výmere 6 mesiacov vykonal 08.06.2019 (záznam 17), nepodmiennečný trest odňatia slobody uložený Okresným súdom Kroměříž pod sp.zn. 1T/145/2019 vo výmere 8 mesiacov vykonal 14.06.2020 (záznam 18)) ako aj trest vyhostenia vo výmere 5 rokov. Ďalších 5 záznamov v registri trestov (pod bodom 19 až 23) predstavuje 5 rozhodnutí Okresného súdu Martin pod sp.zn. 3T/26/2021, sp.zn. 2T/13/2021, sp.zn. 1T/41/2021, sp.zn. 13T/29/20211 a sp.zn. 16T/20/2020, ktorými súdy uznali odsúdeného za vinného zo zločinu lúpeže, zločinu vydierania, opakovane z prečinu porušovania domovej slobody a opakovane z prečinu krádeže. Výroky o treste (a v niektorých prípadoch aj výroky o vine) rozhodnutí Okresného súdu Martin pod poradovými číslami 19 až 22 v registri trestov (sp.zn. 3T/26/2021, sp.zn. 2T/13/2021, sp.zn. 1T/41/2021, sp.zn. 13T/29/20211) boli zrušené najneskorším rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 16T/20/2023 zo dňa 06.06.2023, ktorým súd uložil odsúdenému trest odňatia slobody vo výmere 4 roky, ktorý aktuálne vykonáva.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Citované ustanovenie predpokladá kumulatívne splnenie viacerých podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody a to jednak vykonanie stanovenej doby uloženého trestu odňatia slobody, ako aj preukázanie toho, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a tiež, že možno od neho

očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Iba za súčasného splnenia týchto podmienok je možné návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovieť.

V súvislosti s rozhodovaním o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku daného trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatné odsudzujúce rozhodnutie. Ustanovenia týkajúce sa možnosti podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody sú určitým dobrodením zákonodarcu, prostredníctvom ktorých je umožnené rozhodnutím súdu výkon trestu odňatia skrátiť za splnenia stanovených podmienok. Nejde však o povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného, ktorý o to požiada, podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je ani obligatórne nárokovateľné, ale zákonodarca ustanovuje túto možnosť, ak odsúdený splní zákonom stanovené tak formálne ako aj materiálne podmienky, pričom je ponechané na úvahe súdu, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

V danom prípade mal súd preukázané, že odsúdený splnil formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie a to, že dňa 27.09.2023 vykonal príslušnú časť uloženého trestu odňatia slobody predpokladanú v § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, konkrétne dve tretiny trestu.

Na základe vykonaného dokazovania však súd dospel k záveru, že odsúdený nespĺnil materiálne podmienky predpokladané ustanovením § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

Odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojim správaním čiastočne preukázal polepšenie, ako to vyplýva najmä z hodnotenia vypracovaného riaditeľom ústavu, v ktorom odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, a dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí, keďže bol jedenkrát disciplinárne odmenený, pričom potrestaný nebol. Hoci odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody, nesporne aj pod tlakom neustálej kontroly a režimového usmerňovania, snaží svoje správanie korigovať na požadovanú úroveň, pre súd je rozhodujúce, či je schopný viesť riadny život v čase, kedy nie je podrobený takej kontrole a usmerňovaniu, teda mimo ústavu na výkon trestu. Podľa hodnotenia riaditeľa ústavu prebehla adaptácia na podmienky výkonu trestu s menšími nedostatkami v oblasti jeho správania sa, odsúdený niekedy musí byť usmernovaný referentom režimu k lepšiemu výkonu služby a ciele programu zaobchádzania plní len v niektorých častiach (v časti Edukácia a Zaradovanie do práce ich plní iba čiastočne). Vzhľadom na uvedené možno teda konštatovať, že prvá materiálna podmienka je splnená len čiastočne.

Pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám ale aj povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti. V danom prípade bolo pre súd rozhodujúce práve posúdenie, či od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že od odsúdeného to nemožno očakávať.

Ako vyplýva z registra trestov a evidencie priestupkov, odsúdený sa opakovane a dlhodobo dopúšťa úmyselnej trestnej činnosti rôzneho charakteru, najmä majetkového charakteru ale aj násilnej trestnej činnosti, pričom je nesporné, že v registri trestov má až 23 záznamov a v registri priestupkov za posledných 5 rokov má 3 záznamy. Pri pohľade na trestnú minulosť odsúdeného je zrejmé, že akékoľvek predchádzajúce odsúdenia, či už mu bol za spáchanú trestnú činnosť uložený podmiennečný alebo nepodmiennečný trest odňatia slobody alebo alternatívny trest, ani samotný opakovaný výkon nepodmiennečného trestu odňatia slobody, nepôsobili na jeho osobu dostatočne výchovne a preventívne, aby ho odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Súd preto nemá dôvod očakávať, že v prípade podmiennečného prepustenia z tohto výkonu trestu odňatia slobody by to bolo inak a odsúdený by viedol riadny život. Jeho podmiennečným prepustením z výkonu trestu odňatia slobody by podľa súdu nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov, u odsúdeného navyše majúcu charakter aj závažnejšej trestnej činnosti, ale ani výchovný účel trestu, a že tieto budú v prípade odsúdeného (snáď) naplnené v prípade, ak odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

Súd po zhodnotení všetkých rozhodujúcich skutočností mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené zákonom predpokladané podmienky na jeho prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený vedením svojho života na slobode nepreukázal, že je schopný viesť riadny život, dopúšťal sa opakovane a dlhodobo rôznej protiprávnej činnosti, nebol schopný rešpektovať zákony a to ani po opakovanom uložení príslušných sankcií, kedy mu bola daná opakovaná možnosť napraviť sa, poučiť sa a preukázať, že je schopný žiť riadnym spôsobom života. Tento záver súdu podporuje aj výsledok dotazníka vypracovaného ústavom na výkon trestu odňatia slobody v súlade s RMS č. 16/2005 o zaobchádzaní s obvinenými a odsúdenými, v ktorom je u odsúdeného stanovená resocializačná prognóza ako menej priaznivá - stredné riziko recidívy. Preto súd dospel k záveru, že na odsúdeného je naďalej potrebné vplývať výkonom trestu odňatia slobody.

Na základe uvedených skutočností, keďže súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, súd jeho návrh na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 pracovných dní od jeho oznámenia. Sťažnosť sa podáva na Okresnom súde Martin. Sťažnosť má odkladný účinok.